

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou v právní věci

žalobce: I. T.
státní příslušnost:
pobytem naposledy

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
se sídlem Nad Štolou 936/3, P. O. BOX 21, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2021, č. j. OAM-254/ZA-ZA11-D02-202

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Jádrem sporu je otázka, zda žalovaný v souvislosti s postupem podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 („nařízení Dublin III“) řádně posoudil (ne)existenci systémových nedostatků v Bulharsku, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů o udělení mezinárodní ochrany.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal dne 17. 4. 2021 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Žalovaný rozhodnutím ze dne 31. 5. 2021, č. j. OAM-254/ZA-ZA11-D02-2021 („rozhodnutí žalovaného“) zastavil řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Žádost posoudil v souladu s § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu jako nepřipustnou, neboť státem příslušným k jejímu projednání je v souladu s nařízením Dublin III Bulharská republika.
3. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že žalobce přicestoval do ČR autobusem přes Turecko, Bulharsko, Rumunsko a Rakousko. Přes země EU cestoval neoprávněně v době, kdy měl záznam v Schengenském informačním systému pro účely odepření vstupu z důvodu dříve vydaného rozhodnutí o správním vyhoštění. V roce 2020 si ale změnil příjmení a nechal vystavit nový cestovní doklad. V minulosti neúspěšně žádal o mezinárodní ochranu v Německu a Švédsku. Žalobce uvedl, že by chtěl zůstat v ČR. Přes Bulharsko pouze projížděl. Zde se cítí lépe.
4. Žalovaný dospěl k závěru, že příslušnost k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu má v souladu s čl. 13 odst. 1 nařízení Dublin III Bulharská republika. Žalobce totiž neoprávněně překročil bulharské hranice ze třetí země.
5. V rozhodnutí se žalovaný zabýval tím, zda v Bulharsku existují systémové nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Dospěl k závěru, že tomu tak není. Vycházel z Informace OAMP *Bulharsko, azylový systém: řízení o mezinárodní ochraně, azylová střediska, dublinský systém, počty žádostí o mezinárodní ochranu* ze srpna 2020 („Informace OAMP“). Z této zprávy podle žalovaného nevyplývá, že by bulharský azylový systém trpěl nedostatky vedoucími k hrozbě nelidského nebo ponižujícího zacházení pro žalobce. Žalovaný konstatoval, že EU, Soudní dvůr, ani Evropský soud pro lidská práva nevydal žádné závazné rozhodnutí pro členské státy EU nebo Rady Evropy, které by v současné době jednoznačně deklarovalo systémové nedostatky azylového řízení a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu. Rovněž Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nevydal žádné negativní stanovisko požadující, aby se členské státy EU zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Bulharska, jak to učinil v minulosti např. zcela jednoznačně v případě Řecka. Dále žalovaný poukázal na to, že Bulharsko je členským státem EU, státní moc zde dodržuje právní předpisy a lidská práva a je schopna zajistit dodržování lidských práv a právních předpisů i ze strany nestátních subjektů. Bulharsko ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách a umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad dodržováním těchto práv. Dále skutečnost, že v Bulharsku ročně žádají o udělení mezinárodní ochrany desetitisíce žadatelů, svědčí podle správního orgánu o neexistenci obav žadatelů z tamního azylového systému.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného

6. Žalobce namítá, že jej nelze přemístit do Bulharska pro existenci systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.
7. Konkrétně žalobce odkázal na zprávu *ECRE/AIDA, Country Report – Bulgaria* z února 2021, podle které se bulharské azylové řízení vyznačuje několika problémy. Mezi ně patří např. diskriminační praktiky spočívající v tom, že s některými státními příslušnostmi se systematicky zachází jako se zjevně neopodstatněnými žadateli. Vede se s nimi pouze zrychlené řízení a odepírá se jim mezinárodní ochrana. Dochází k omezování přijímacích

podmínek, v důsledku čehož žadatelé o azyl žijící mimo azylová zařízení nemají nárok na žádné sociální dávky a naopak ti, kteří bydlí v azylovém zařízení, dostávají pouze stravu a lékařskou péči. Starší verze této zprávy zmiňuje, že Evropský soud pro lidská práva shledal v případě Bulharska porušení zákazu špatného zacházení z důvodu životních podmínek a nedostatečného poskytování potravin dětem zadrženým na policejní stanici ve Vidinu. Výbor OSN proti mučení v případě Bulharska v roce 2017 vyjádřil znepokojení nad nestandardními materiálními podmínkami v přijímacích střediscích, absencí adekvátního identifikačního mechanismu pro zranitelné osoby, možnostmi odnětí měsíčního finančního příspěvku a nedostatečnými procesními zárukami v řízení o mezinárodní ochraně.

8. Další problémy Bulharského azylového systému podle zprávy AIDA zahrnují nedostatečný přístup zadržených žadatelů o mezinárodní ochranu k právní pomoci. Dochází také k diskriminaci zadržených žadatelů o azyl. Žadatelé, kteří podléhají nezákonným postupům při registraci a posuzování jejich žádostí ve vyhošťovací detenci, se již nevybírají podle státní příslušnosti, ale na základě jejich potenciální deportability - zejména pokud vlastní platné cestovní doklady nebo pokud takové doklady mohou snadno získat. Žalovaný se však nezabýval otázkou, zda žalobce nebude v azylovém řízení čelit diskriminaci. Žalobce odkázal také na *zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o lidskoprávních praktikách Bulharska za rok 2020*. Z ní vypíchl to, že lidskoprávní organizace hlásily případy násilných návratů, násilí a ponižujících praktik vůči migrantům a žadatelům o azyl podél hranice s Tureckem. Podle Bulharského helsinského výboru došlo k deportaci žadatele o azyl ještě před posouzením jeho žádosti. Výbor také vyjádřil znepokojení nad transparentností a objektivitou procesu posuzování žádostí o azyl (zejména v návaznosti na pravomoc ředitelů uprchlických středisek změnit rozhodnutí pracovníka odpovědného za rozhodování o žádostech). Bulharsko také nevyvíjí dostatečné snahy při integraci uznaných uprchlíků.
9. Závěrem žalobce podporuje svou argumentaci odkazem na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2014, č. j. 45 Az 14/2014-31, podle kterého každé rozhodnutí o přemístění musí obsahovat úvahu týkající se možnosti přemístění ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Žalovaný se však možností přemístění do Bulharska s ohledem na nedostatky azylového systému a přijímacích podmínek nezabýval.
10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že dostatečně zjistil skutkový stav. Ve svém rozhodnutí zdůvodnil, proč má příslušnost Bulharská republika. Zabýval se také otázkou systémových nedostatků. Ty však neshledal. Informace o Bulharsku, které uvádí žalobce, nejsou pravdivé.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), v zákonné lhůtě (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Usnesením ze dne 30. 6. 2021, č. j. 41 Az 24/2021-25, krajský soud nepřiznal žalobě odkladný účinek. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání. Žalovaný s takovým postupem souhlasil a žalobce ve stanovené lhůtě nevyjádřil svůj nesouhlas.
12. Žaloba *není důvodná*.
13. V souladu s čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III platí, že přemístění do příslušného státu není možné, existují-li závažné důvody se domnívat, že v tomto státu dochází k systematickým

(systémovým) nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv EU.

14. Judikatura dovodila, že v tomto typu řízení má žalovaný vždy povinnost zabývat se v odůvodnění svého rozhodnutí otázkou, zda přemístění žadatele do příslušného členského státu nevylučuje existence systémových nedostatků ve smyslu uvedeného ustanovení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Žalovaný má povinnost shromáždit relevantní podklady o přijímajícím členském státě, aby mohl tuto otázku řádně posoudit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44).
15. Postupem času judikatura tyto požadavky upřesnila tak, že neplatí absolutně. V případě každého členského státu, který má být podle nařízení Dublin III příslušným k posuzování žádosti, žalovaný musí ve svém rozhodnutí uvést úvahu o existenci či neexistenci systémových nedostatků. Pokud se taková úvaha neopírá o konkrétní důkazy nebo zcela chybí, znamená to nepřezkoumatelnost takového rozhodnutí. Tento závěr však podle Nejvyššího správního soudu nelze bez dalšího vztáhnout na veškeré členské státy, které mohou být podle čl. 3 nařízení Dublin III příslušné k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu. *V případě většiny členských zemí (s výjimkou zejména Maďarska, Itálie nebo Řecka) nelze říct, že by zřejmě či alespoň pravděpodobně trpěly systémovými nedostatky. Proto v rozhodnutí žalovaného postačí jen obecná úvaha ohledně neexistence systémových nedostatků.* Nejvyšší správní soud poukázal na to, že v unijním právu i nadále platí zásada vzájemné důvěry, jakkoliv otřesená v důsledku migrační krize. *Dodržování základních lidských práv členskými státy je vyvratitelnou domněnkou, přičemž v případě většiny členských zemí tato domněnka prozatím vyvrácena nebyla* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018-28, body 8 a 9).
16. Žalovaný se ve svém rozhodnutí otázkou systémových nedostatků zabýval. Jeho závěry mají zároveň oporu ve spisu, jehož součástí je Informace OAMP o bulharském azylovém systému. Ač jsou úvahy žalovaného obsažené v odůvodnění jeho rozhodnutí poměrně obecné, nelze mu to zazlívat. Žalobce totiž v rámci řízení žádné konkrétní námitky vůči svému přemístění nevznášel. Zároveň ani judikatura prozatím ve vztahu k Bulharsku nedovodila, že by zde systémové nedostatky existovaly. Za těchto okolností lze odůvodnění rozhodnutí žalovaného považovat za dostatečně vyhovující požadavkům výše citované judikatury ohledně povinnosti zabývat se otázkou (ne)existence systémových nedostatků. Obdobný způsob odůvodnění ve vztahu k Bulharsku již dříve akceptoval i Nejvyšší správní soud (viz rozsudek ze dne 23. 10. 2020, č. j. 4 Azs 170/2020-40).
17. Domněnku neexistence systémových nedostatků nevyvrací ani informace, na které žalobce odkazuje ve své žalobě. Dílčí nedostatky, které žalobce vyzdvihuje, totiž nenasvědčují tomu, že by žalobci hrozilo nelidské či ponižující zacházení, ani tomu, že by bulharský azylový systém trpěl natolik vážnými nedostatky, které by žalobce takovému zacházení vystavily.
18. Problémy související s transparentností a objektivitou procesu určování statusu uprchlíka nenasvědčují tomu, že by jeho důsledkem mělo být vystavení žadatelů a tím i žalobce špatnému zacházení. Relevanci nemá ani tvrzení žalobce o diskriminaci některých státních příslušníků. Tento problém dopadá na žadatele z Ukrajiny, Maroka, Tuniska a Alžíru.

19. Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, na který žalobce odkazuje (jedná se o rozsudek ze dne 7. 12. 2017 ve věci *S. F. proti Bulharsku*, stížnost č. 8138/16), konstatoval porušení článku 3 Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva“) v souvislosti s podmínkami detence pouze ve vztahu nezletilým dětem, které byly zajištěny spolu se svými rodiči. Tento rozsudek tedy taky nenasvědčuje tomu, že by podmínky v detencích (kde žalobce navíc ani nemusí skončit) byly natolik nevyhovující, že by znamenaly porušení čl. 3 Úmluvy.
20. Zneužívání migrantů, k němuž podle žalobce dochází, se pouze specifické situace „pushbacků“ cizinců snažících se neoprávněně překročit bulharsko-tureckou hranici. Ač tento postup může být z pohledu dodržování lidských práv problematický, žalobce by se do této situace nedostal, protože by byl v postavení cizince vráceného do Bulharska na základě nařízení Dublin III. Z něj plyne Bulharsku povinnost převzít žalobce a posoudit jeho žádost o mezinárodní ochranu (viz čl. 18 nařízení Dublin III). Informace OAMP s odkazem na zprávu AIDA, kterou na mnoha místech žaloby cituje i žalobce, navíc uvádí, že žadatelé transferovaní do Bulharska v dublinském řízení nemají žádné překážky v přístupu k azylovému řízení. Obvykle jsou ubytováni v jednom z přijímacích středisek v závislosti na tom, v jaké fázi je posuzování jejich žádosti a v jakých sociálních podmínkách se nachází.
21. Žalobcem namítané porušení zásady *non-refoulement* se týkalo pouze jednoho konkrétního tureckého žadatele o mezinárodní ochranu. Z námitek žalobce ani z Informace OAMP neplyne, že by se mělo jednat o rozšířenou praxi.
22. Pokud jde o přijímací podmínky, jak je žalobce popisuje, ty jsou do velké míry podobné podmínkám v ČR. Žadatel o mezinárodní ochranu v ČR žijící v soukromí také nemá nárok na žádné dávky, s výjimkou finančního příspěvku, ovšem pouze o ve specifických případech (viz § 43 zákona o azylu). Žadatel ubytovaný v přijímacím zařízení má zase po finanční stránce nárok pouze na kapesné, které se poskytuje ve zcela zanedbatelné výši (viz vyhlášku č. 376/2005 Sb., kterou se stanoví výše úhrady za stravu a ubytování poskytnuté v azylovém zařízení, výše kapesného a termíny jeho výplaty). Nepodstatné pro případ žalobce jsou v tuto chvíli také problémy s integrací uznaných uprchlíků, mezi které žalobce nepatří.
23. Informace OAMP sice částečně potvrzuje námitky žalobce ohledně neadekvátních ubytovacích a přijímacích standardů a nedostatků detenčních zařízení pro žadatele o mezinárodní ochranu. Nedostatečnost těchto podmínek však vyzdvihuje hlavně ve vztahu k nezletilým bez doprovodu. Ubytovací kapacity zároveň podle této zprávy výrazně převyšují počet žadatelů. Žalobci by proto nehrozilo, že zůstane na ulici. A to, že ubytovací podmínky nedosahují standardu v jiných členských zemích, neznamená, že by zakládaly riziko špatného zacházení a znemožňovaly tím realizaci dublinských transferů do Bulharska.
24. Jak totiž plyne z rozsudku velkého senátu Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011, v spojených věcech C-411/10 a C-493/10, *N. S. a další*, s cíli a systémem nařízení Dublin III by se neslučovalo, kdyby sebemenší porušení směrnic patřících do společného azylového systému stačilo ke zmaření jakéhokoli přemístění žadatele o azyl do primárně příslušného členského státu (bod 84). Nelze tvrdit, že by se jakéhokoli porušení základního práva příslušným členským státem dotýkalo povinností ostatních členských států dodržovat nařízení Dublin III (tamtéž, bod 82).

25. K tomu, aby systémové nedostatky představovaly porušení článku 4 Listiny EU, musí dosahovat obzvláště vysoké míry závažnosti, která závisí na všech skutečnostech případu (rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 19. 3. 2019 ve věci C-163/17, *Jawo*, bod 91). Této obzvláště vysoké míry závažnosti by podle Soudního dvora dosahovala situace, v níž by se osoba, která je zcela závislá na veřejné podpoře, v důsledku nezájmu orgánů členského státu nezávisle na své vůli a osobní volbě ocitla v situaci silné materiální deprivace, v níž by nemohla uspokojovat své nejzákladnější potřeby, jako je zejména potřeba se najíst, umýt a ubytovat, a kterou by bylo poškozováno její tělesné či duševní zdraví nebo v důsledku které by se ocitla v zanedbaném stavu, jenž je v rozporu s lidskou důstojností. Uvedené míry závažnosti tudíž nedosahují situace, které se vyznačují značně nejistou situací dotčené osoby či podstatným zhoršením jejích životních podmínek, ale neznamenají vážnou materiální deprivaci, již lze stavět na roveň nelidskému či ponižujícímu zacházení (tamtéž, body 92 a 93).
26. V případě nedostatků týkajících se řízení o mezinárodní ochraně by se muselo jednat o nedostatky obdobné intenzity, jakou Soudní dvůr zmínil v souvislosti s životními podmínkami (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 226/2019-26). O takové míře závažnosti nedostatků bulharského azylového systému žalobní námitky nesvědčí.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

27. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly (§ 60 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 9. srpna 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce